

Kolenhandel en Leerlooierij Mijnlieff

door W.J. Verhoeff 1964

De kolenhandel in de gemeente werd in mijn kinderjaren uitgeoefend door het bedrijf van de firma Mijnlieff, B. Nobel en H. Wepster. De firma leverde veel kolen voor fabrieken en watermachines en aan kolenhandelaars en ook aan de burgers. Nobel en Wepster waren meer aangewezen op de huisbrand voor de burgerij. Er werden voornamelijk stukkolens gestookt. Zij werden in een gegoten ijzeren kolenbak gedaan en nat gemaakt met wat water. Het werd gestookt in een buiskachel met platte pijp en ronde voet van plaatijzer met tin het midden de aslade het geheel op korte pootjes. En langs de platte pijp, gesteund door beugeltjes, een ijzeren roe waarop men een kledingstuk kon drogen of zijn handen op leggen wanneer je met je voeten op de ronde kachelvoet op een stoel bij de kachel zat. Was je deftiger dan was er een aangeklede juffrouw. Dat was een vuurpot gemonteerd op een buis van plaatijzer staande op een plaatijzeren kistvormige opbouw met een rond afneembaar deksel en aan de achterzijde een platte pijp met een klein afneembaar dekseltje en aansluiting van de kachelpijp naar de schoorsteen. Het geheel omgeven door een plaatijzeren mantel met voor en opzij deurtjes en van boven met een draaibare klep af te sluiten. Alles meer of minder versierd met lofwerk van een gegoten ijzeren versieringen. Men had ook de fornuizen van plaatijzer met een gegoten ijzeren bovenplaat met twee of meer deksels. Deze diende zo nodig als kook- en tevens verwarmingskachel. Voor die tijd werd ook nog wel op de openhaard gestookt met turf en hout.

De kolen werden aangevoerd per schip. Bij de firma Mijnlieff met Rijschepen. De schippers Dhamen en Terschure hebben jaren in het oude helling gat gelost. Dat lossen gebeurde met de zak op de schouders van de kolendragers. Zij liepen gestadig heen en terug over uitgelegde planken die men gangen noemde van het schip naar het kolenhok. Eerst de trap op uit het ruim van het schip en dan over de verende plank naar het hok. Er was dan halverwege een soort wisselplaats waar men elkaar voor heen en terug kon passeren. Het vereiste enige oefening om dat te verrichten en een sterk lichaam om het vol te houden. Voor het vervoer naar buiten de gemeente had de firma Mijnlieff twee zeilschepen, later motorschepen. Te land werden de kolen met paard en wagen vervoerd. Zogenaamd uitgevent. Hetzij per half mud of een veelvoud daarvan. Dat was ook geen gemakkelijk werk in ons dijkdorp. Wagen laden overal trap op en af. Wagen leeg, terugrijden, weer opnieuw laden enz. Goed of slecht weer er op uit. Zomers te weinig werk, 's winters te veel. Later door andere losmethoden en gebruik van auto's veel verbeterd.

Er was ook de looierij van de firma Mijnlieff. In grote in de grond aangebrachte waterdichte kisten de looikuipen genoemd, werden de koehuiden plat op elkaar gelegd met er tussen eikenschors. Dit vormde dan met het aanwezige vocht, looizuur, waardoor de huiden werden gelooid tot leer. Er zullen veel meer technische kanten aan vast zijn geweest maar het was toch de hoofdzaak. Die huiden bleven in die kuipen enige tijd liggen en werden dan in de looierij verder bewerkt. Het haar en andere onrechtigheden werden er afgekrabd en geschoren waarbij zij op een enigszins bolvormige hardstenen enigszins schuin gestelde plaat werden gelegd. Als de gelooidde huid dan schoon was werd hij op de droogzolder over een dikke stok gehangen en gedroogd. Daartoe was de bovenverdieping voorzien van een soort jaloezieën van planken die konden worden gekanteld om de wind gelegenheid te geven er doorheen te waaien. Na voldoende te zijn gedroogd werden ze aan de leerhandelaar verkocht. Later werd aan de looierij een eigen schorsmalerij en een lederpers en zolenpersmachine toegevoegd. Door een motor aangedreven. In 1914 *18 zorgden wij als soldaten dat die zolen in het belang van het vaderland werden versleten. Ook dit bedrijf is later opgeheven.